

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

ISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXX

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, September 28, 1983

Nr. 184

REAGAN SUTINKA NAIKINT ATOMO RAKETAS

NCAEG SUVAŽIAVIMAS

National Confederation of American Ethnic Groups, Inc. (NCAEG) konvencija įvyksta 1983 m. rugsėjo 30 d. Washington, D.C.

Amerikos Lietuvių Tarybai ten atstovaus ALTO atstovas Washington prof. dr. Jonas Genys.

ALTO INFORMACIJOS DIREKTORIUS SVEIKSTA

Prieš kurį laiką susirgęs ALTO informacijos direktorius kunigas dr. Juozas Prunskis dabar jau sveiksta, ir yra ilgesnėse atostogose. Tačiau, jis dažnai atsilanko į ALTO būstinę, sekdamas korespondenciją ir palaikdamas ryšį su sekretoriais.

KUN. PRUNSKIO VEIKLOS ATGARSIAI MADRIDE

ALTO informacijos direktoriui kun. J. Prunskui savo laiku lankantis Madride, ispanų didžiulis laikraštis "Ya" buvo įsidėjęs į pirmą puslapį jo nuotrauką ir platų aprašymą apie Lietuvos reikalus.

Patirta, kad šiomis dienomis plačiai skaitomas Ispanijos laikraštis vėl paskyrė visą puslapį tam pačiam tikslui.

ALTO informacija

Kun. Prunskis gavo širdies priepuolį ir pasitraukė iš ALTO informacijos direktoriaus pareigų.

— Atlanto miestas siūlo priimti federalinį įstatymą, kuris neleistų gerti alkoholinių gėrimų 21 metų nesulaukusiems jaunuoliams.

— Šveicarų vidaus ministeris Alfonsas Egli pranešė parlamentui, kad šimet būtų jūreiviai išvežę paskutines šveicarų suskaldyto atomo atomas.

— Šimon Peres pareiškė, kad darbiečiai sutiktų jeiti į naują Izraelio vyriausybę, jeigu būtų pakeista iki šiol vedama premjero Beginio politika.

KALENDORĖLIS

Rugsėjo 28: Vaclovas, Virgirdė, Tautvydas, Lygaida, Butvilis, Gaidis, Vytė, Tvilė.

Saulė teka 6:44, leidžiasi 6:39.

Oras giedras, vėsenis.

MUSTYNĖS KENIJOS PARLAMENTO RINKIMUOSE

NAIROBI, Kenija. — Praeitą pirmadienį Kenijoje vyko parlamento rinkimai, kurių metu keliose vietose ėjo gana smarkios muštinės.

Kenijoje yra 7 milijonai balsuotojų. Jie turėjo išrinkti 153 parlamento narius iš 760 kandidatų. Kitose valstybėse tai būtų normalus dalykas. Buvo bent keturi kandidatai, iš kurių buvo galima pasirinkti geriausią. Bet Kenijoje kandidatai turi labai ištikimus rinkėjus. Jie nori, kad tokie ir tokie patektų į parlamentą, o jeigu atsiranda žmonių, kurie nori kitus praveisti, tai tuojau prasideda muštinės. Kūnštis — tai stipriausias argumentas.

Prezidentas Daniel arup Moi išrinktas į parlamentą, bet taip pat išrinktas ir opozicijos vadovas Mwai Kibaki.

ATDARI KALĖJIMO VARTAI SUKURSTĖ BĖGTI

BELFAST, Šiaurės Airija. — Britai iki šio mėto neišsiskino, kas padėjo didžiausiam. Maze kalėjimo sukalbėjimas sustruktūrizuoti.

Iš kalėjimo bėgė 38 kaliniai, o iki šio mėto dar 21 nesugautas. Vyrauja įsitikinimas, kad dabar, praėjus 24 valandoms, bus daug sunkiau pabėgti iš kalėjimo. Britai nustatė, kad kaliniams pavyko pabėgti pro atdaras didžiausias kalėjimo duris. Kalėjimo vadovybė nori nustatyti, ar kalėjimo durys buvo tyčia paliktos atdaros, ar taip įvyko atsitiktinai.

Policija turi apsupusi abu priemiesčius, į kuriuos tikimasi, kad atvyks pabėgę kaliniai.

— I. Samir bandė susitarti su darbiečių vadu Šimon Peres dėl plačios koalicinės vyriausybės, bet iš tų pokalbių nieko neišėjo.

— Samir nori sudaryti vyriausybę, kurios pagrindas būtų padėta Beginio politika.

Aleksandras Solženyčinas prie savo namų Cavendish, Vt., ūkyje.

KANCLERIS HELMUT KOHL LABAI SUSIRŪPINĖS

BONA, V. Vokietija. — Kancleris H. Kohl labai susirūpinęs Hesse ir Bremen valstijų rinkimais. Kovo mėnesį krikščionys demokratai laimėjo didelę daugumą šiose valstijose, o praeitą sekmadienį žiauriai pralaimėjo. Bremene yra didokas nederbančių jūreivių skaičius. Bet jis nesitiki, kad balsuotojai būdavo tokį žiaurų smūgį Hesse valstijoje. Susidėję su laisvais demokratais, jie išstūmė socialdemokratus iš Hesse savivaldybės, o dabar pralaimėjo ne tik krikšč. demokratams, bet ir laisvieji demokratams.

Pats kancleris planuoja nuvykti į Hesse ir išsikalbėti su vietos krikšč. demokratų veikėjais, kad galėtų nustatyti tokias staigas piliečių nuotaikų pakaitas.

KINIEČIAMS ŽINOMAS SOVIETŲ PAVOJUS

PEKINAS. — Kinijos krašto apsaugos ministeris Zang Aiping, kalbėdamas su JAV gynybos sekretoriumi C. Weinbergeriu, pripažino, kad Sovietų Sąjunga sudaro pavojų Kinijai, bet Kinijos gyventojų dauguma apie pavojų labai mažai žino.

Kai Weinberger nurodė, kad Kinija turi skirti daugiau pinigų kariuomenės pajėgumui stiprinti, tai ministeris Aiping nurodė, kad jau šiais metais vyriausybė paskyrė didesnę sumą pinigų, bet jam pačiam aišku, kad tos sumos nepakanka.

Jam labai patiko sekretoriaus kalba apie elektroninius ginklus, bet Aiping nusiskundė, jog tai labai brangiai kainuoja. Jam bus labai sunku įtikinti vyriausybę, kad skirtų didesnes sumas krašto apsaugai.

— Eastern Airlines bendrovė pranešė tarnautojams, kad bus sumažintos algos, arba bendrovė bus uždaryta.

— Jeigu bus priimti darbiečiai į Šamiro vyriausybę, tai kelios konservatorių grupelės nesutiks dalyvauti.

Prez. Ronald Reaganas paskelbė, kad Gromyka melavo, kai tvirtino, kad nesaugu vykti į Ameriką. Jam buvo pasiūlyta nusileisti kariniame aerodrome.

Solženyčinas negauna ramybės nuo Amerikos žurnalistų

KIEKVIENĄ DIENĄ JEI NE DU, TAI TRYS ŽURNALISTAI NORI PAMATYTI RASYTOJĄ

CAVENDISH, Vt. — Sovietų rašytojas Aleksandras Solženyčinas atvyko į Ameriką, kad jo nepasiektų GPU agentai, policininkai ir įvairūs seni draugai. Dabar paaiškėjo, kad jis neturi ramumo ir Amerikoje.

Jis atvyko į Ameriką, pasakė kelias kalbas, o vėliau nusipirko 50 akrų sklypą žemės vietoje srityje, apsilvėrė aukšta vielių tvora, kad niekas pas jį neįsiveržtų.

Kartu su juo atvažiavo jo žmona Natalija, josios motina ir trys josios sūnūs. Natalijai dažniausiai tenka kalbėtis per vartus su atvykusiais žmonėmis. Ji aiškina žurnalistams, kad Solženyčinas užimtas arba nėra namie.

Daug sunkiau su žmonėmis, kurie skaitė jo knygas ir yra pasiryžę pasitarti su josios vyrų bent vienu žodžiu. Tokių žmonių yra daug. Ji sprendė šią problemą su savo vyrų.

— Jeigu aš kiekvieną dieną priiminėsiu atvykusius žmones, tai aš nebūsiu rašytojas, — tarė jis. Jis yra nutaręs būti rašytoju, todėl jis ir nutarė nepriiminėti žmonių. Būti rašytoju jam svarbiau, negu kalbėtis su žmonėmis.

Sovietų valdžia neleidžia Solženyčiniui spausdinti savo knygų Rusijoje. Rusai jį suėmė ir išvežė į Vokietiją. Iš Vokietijos A. Solženyčinas nuvyko į Šveicariją ir ten pagyveno kelis mėnesius. Bet Šveicarija jam atrodė nesaugi. Tada jis paliko viską Šveicarijoje ir atvyko į Ameriką. Kurį laiką buvo Kanados vakaruose. Ten jis geriausiai jautėsi, bet neilgai. Iš Kanados jis vėl grįžo į savo ūkį Cavendish apylinkėje ir labai susirūpinęs dėl lankytojų keliamo ne-

RUSAI ATIDAVE KELEVIŲ DRABUŽIUS

TOKIO, Japonija. — Sovietų laivyno vadovybė antradienį atidavė japonams tris dėzes įvairių drabužių, kurie pakilo į viršų ir vanduo atvežė į Sachalino salos krantus.

Sovietų lakūnai taip pat atidavė japonams kelias sudaužyto lėktuvo dalis.

Japonai taip pat paskelbė, kad jie nustatė, kurioje vietoje yra numušto lėktuvo "juodoji dėžė". Faktiniai ten yra dvi dėžės. Vienoj užregistruota, kas darėsi lėktuve, kaip veikė mašinos, o kitoje užregistruojami visi pokalbiai tarp kapitono ir lakūnų. Japonai taip pat pranešė, kad "juodųjų dėžių" atsiliepiamai labai silpni. Nustatyta, kad jos yra 3,200 pėdų gilumoje.

KARDINOLAS TARIASI SU PREMJERU

VARSUVA, Lenkija. — Kardinolas J. Glomp pirmadienį tarėsi su Lenkijos premjero pavaduotoju Roman Malinowski apie reikalingą paramą Lenkijos ūkininkams. Jų ūkiai visiskai nugyventi. Žemė reikalinga trąšų. Jeigu jie valstybinės paramos negaus, tai jiems bus nepaprastai sunku išsiversti.

Malinovskis nenorėjo sutikti apie paramą privatiems ūkininkams, bet kardinolas nurodė, jog policija ir kariai iš ūkininkų viską atima. Jie yra likę be pinigų ir be javų. Kardinolas nori, kad dalis Lenkijai duodamos bažnyčios paramos eitų privatiems ūkininkams.

JEI KREMLIUS TIEK NEMELUOTŲ, TAI BŪTŲ LENGVIAU SUSITARTI

PREZ. REAGANAS NORI PATIKRINTI SOVIETŲ ATLIKAMĄ ATOMINIŲ RAKETŲ NAIKINIMĄ

NEW YORK, N.Y. — Atominių karo niekas negali laimėti, todėl nereikia jo pradėti, — Jungtinėms Tautoms pareiškė prez. Ronald Reaganas.

— Amerika yra pasiryžusi susitarti su Sovietų Sąjunga, susitarimui durs atdaros, reikia, kad rusai pasinaudotų atdaromis durimis, — pareiškė prezidentas.

Prezidentas skaitė savo pranešimą pilnoje Jungtinių Tautų salėje. Salė niekad nebuvo tokia pilna, kaip šį kartą. Salėje sėdėjo Sovietų atstovai Jungtiniuose Tautose, bet Gromykos kėdė buvo tuščia. Gromyka į Jungtines Tautas neatvyko.

JAV prezidentas pasakė pagrindinę kalbą. Kiekvienas jo žodis nuskambėjo per visą pasaulį. Kai prezidentas kalbėjo, užpakalyje jo sėdėjo Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Javier Perez de Cuellar, asamblijos pirmininkas Jorge Illueca ir sekretoriaus pavaduotojas William Buffen.

— Aš kviečiu Sovietų Sąjungą sumažinti įtampą, kurią ji primetė pasauliui prieš kelias savaites, — tarė prezidentas, — ir parodyti tikrą pasididėjimą siekti taikos, sumažinant atominius ginklus. Vakaru Europos valstybės nebus paveiktos gėdinimais, o jų gyventojai nebus sužavėti melagingais pranešimais. Atėjo laikas, kad Sovietų Sąjunga turi parodyti, jog ji nori ginklų tikros kontrolės, o ne tik tiktai tuščių pasakojimų.

Prezidentas pareiškė, kad JAV nori taikos ir pritaria Jungtinių Tautų tikslams ir nori, kad Sovietų vyriausybė rimtai žvelgtų į pasvarstytą kiekvieną JAV pasiūlymą, kurį Amerika ten pasiūlė.

Prezidentas pabrėžė, kad melais nieko nepasieksime. Išsikabinėjimai ir išsisukinėjimai taip pat nieko nepadės. Sovietų kariuomenės vadovybė, vietoj taikos, moderniomis raketomis numušė keleivinį lėktuvą, o vėliau ruošė melagingus pranešimus apie lėktuvo sunaikinimą, dar paskelbdama, kad Amerika kalta dėl tos nelaimės. Sovietų kariuomenės vadovybė dabar įvairiose Rytų Europos valstybėse įtaiso vidutinio dydžio atomines raketas, kai niekas prieš Sovietų Sąjungą jokio karo neruošia.

Prezidento Reagano kalba labai giliai paveikė visas Jungtines Tautas. Sovietų delegacija, viena neplojo ir nežinojo, kas daryti. Niekas taip aiškiai neįskelė Sovietų vyriausybės ir kariuomenės vadų melo ir šmeižto.

Jungtinių Tautų posėdyje turėjo dalyvauti ir Andrei Gromyka, bet jis neatvyko. Ir šio pranešimo negalėjo padaryti be melo. Jis pranešė, kad jam buvo nesaugu skristi į New Yorką. Tačiau jis nepaminėjo, kad JAV patarė jam atskristi karo lėktuvu ir nusileisti militarinėje bazėje. Jam uždrausta naudotis Aerofloto lėktuvu.

— Šveicarai turi suskaldyti atomo pavojingų atmatų. Jie planavo išvežti jas į Atlanto vandenyną ir paleisti, bet britų jūreiviai atsisakė jas išvežti. Dabar jas mes į kalnų plyšius.

— Šveicarų parlamentas planuoja gaminti elektrą nuo kalnų krantinčio vandens pagalba. Tai bus brangiau, bet sveikiau.

Lėktuvas skrido į Pietų Korėją, Seoul miestą, bet rusų lakūnas jį numušė virš Japonų jūros, visai netoli Hokaido salos.

MASKVA ŠTIPRINA RUSIFIKACIJĄ BALTIJOS KRAŠTUOSE

Bonn. "Padėtis Baltijos šalyse yra nerami ir įtempta", pareiškė šv. Jozos užsienio reikalų ministras Bodstromas parlamente, atsakydamas į opozicijos klausimą, kuri yra susirūpinusi dėl vis didėjančių represijų Estijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojų atžvilgiu. Ir išskyrus kiekvieną sąvaite į Vakarų patenka vis naujos žinios apie suėmimus, kratas ir kitas prievartos priemones. Dabar Lietuvos katalikų vyskupas netgi paprašė Popiežių aplankyti jų šalį, nuo būdų tikėdamasis palengvinti gyventojų padėtį.

1918 m. Baltijos šalys, išsikovojusios nepriklausomybę, 1940 m. pagal Hitlerio-Stalino pakta buvo sovietų armijos užimtos ir keletą mėnesių vėliau įtrauktos į Sovietų Sąjungos sudėtį. Karas ir stalinistinės teršos padarė neapsakomus nuostolius Estijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojams. Išskyrus Kelela Chruščiovo valdymo metų trys "sovietinės" respublikos nuo Pasaulinio karo iki šios dienos buvo pastoviai rusifikuojamos ir kolonizuojamos.

Pagal sutampancius baltiečių emigrantinių organizacijų ir švedų bei suomių žurnalistų, turį patikimiausią ryšį su Baltijos šalimis, pareikšimus, griežtas alimas, pareikšimus, griežtas Maskvos centralizmas rusinimui daugiausia naudoja pedagogines ir administracines priemones. Rusų kalbos mokymas yra intensyvinamas vietinių kalbų pamokų skaičiaus mažinimo sąskaita. Vidurinėse mokyklose ir universitetuose tik keletas dalykų tebedėdoma nacionaline kalba. Nuo 1975 m. disertacijos pripažįstamos tik parašytos rusų kalba, daugelį egzaminų tenka laikyti irgi rusų kalba. Rusų kalbos mokymas prasideda jau vaikų darželiuose. Rašytojai, rašantys gimtąja kalba, kencia nuo per didelės cenzūros ir popieriaus stokos. Pirmenybė teikiama rusiškai rašantiems autoriams. Didelės epinės literatūros dalį sudaro "ideologiškai nekenksmingi" Europos klasikų veikalai ir vertimai iš rusų kalbos. Beveik neįmanoma gauti pirkti knygų, masinių su lotyniškais šriftais. Trumpinamos televizijos programos vietine kalba, nacionalinių filmų kūrinių statomos dirbtinės kliūtys.

Jau ir taip nežymi Baltijos

respublikų autonomija pastaraisiais metais buvo dar sumažinta visose gyvenimo srityse. Vidurinio ir aukštesnio lygio partiniai, valstybiniai ir ekonominiai sprendimai daromi Maskvoje, menkai atsižvelgiant į Baltijos šalių gyventojų poreikius. Pramoninėmis ir žkazinėmis priemonėmis varomas tolimesnis Baltijos šalių kolonizavimas. Pvz., buvęs žuvų uostas Liepoja dabar paverstas į karinį uostą. Ryšium su susijusiomis statybom jame planuojama apgyvendinti 20,000 rusų. Savaimė suprantama, kad po objektų užėmimo antinkamai padidės ir vietinis karinis personalas. Latvijos Jekabpilis yra taip vadintinas "atviras" lageris su 3000 vietų kalinių, kurie vakarais terorizuoja vietinius gyventojus. Numatoma statyti tokį antrą lagerį Taline, Estijoje. Daugelis kalinių, atbuvę savo laiką, apgyvendinami Latvijoje.

Siaubą keliantį mastą pasiekė svetimsalių didėjimas Estijoje. Netoli Talino esančiame Muuga mieste planuojama pastatyti milijoninę tarptautinį uostą. Tam tikslui bus "importuojama" darbo jėga iš svetur. Jiems apgyvendinti planuojama 200,000 žmonių gyvenvietė Lasnmae. Šiauriniame Estijos rajone Toolse, kuris pasižymi fostato ištekliais, išdigs "gastarbeiterių" miestelis 15,000 žmonių. Karinių objektų gausėjimas taip pat prisideda prie rusų tautybės gyventojų skaičiaus didėjimo Estijoje. Pagal demografinius duomenis 1934 m. Estijoje vietiniai gyventojai sudarė 88%, 1979 m. tik 64%, o Taline tik 51% visų gyventojų skaičiaus. Narvoje iš 75,000 gyventojų tik 3,500 yra estai, Kohtla-Jarve iš 73,000 — tik 19,000 estų. Ir tik kaimuose — estai viršija vidurkį. Miestuose, tik kai kurie pardavėjai parduotuvėse supranta vietinę kalbą. Senesnio amžiaus vietos gyventojai, kurie vargiai supranta rusiškai, ligininėse kartais gali susikalbėti tik pirštu pagalba. Sarbiausius postus valdymo ir pramonės aparate užima ne baltų kilmės ateiviai, nežina ir nesupranta vietinių gyventojų mentaliteto.

Represijos ir didėjantis nutautinimas vis labiau stumia Baltijos šalių gyventojus į pasyvų pasipriešinimą. Aktyvius rezistentus grubiai būtų galima su-

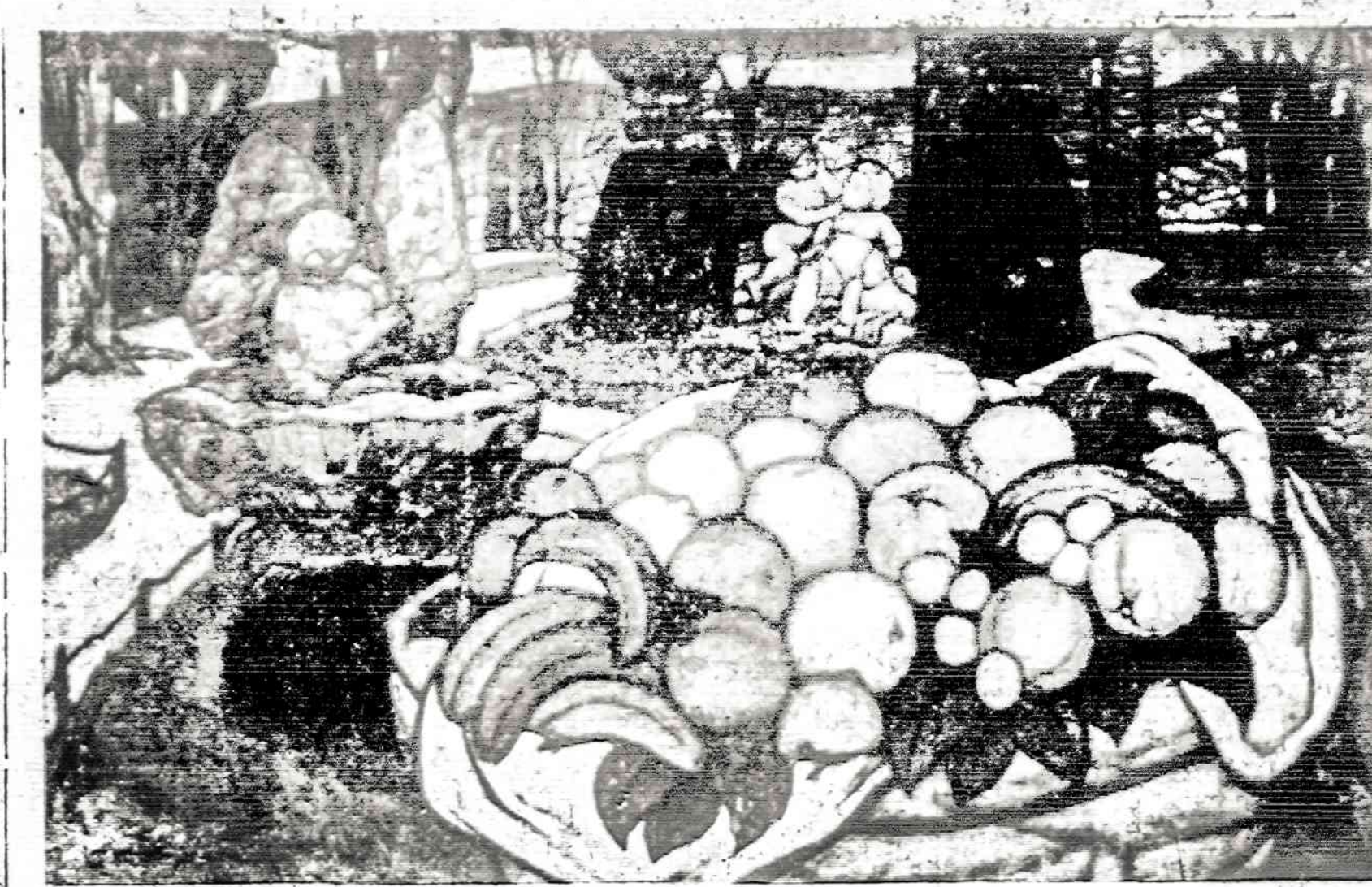
skirstyti į tris pagrindines grupes:

- a) "tautininkus" kovojančius už nacionalinių vertybių išlaikymą, į žemes kultūrinės autonomijos reikavimą pakeitusius į tautinio apsi-prendimo ir nepriklausomybės lozungą.
- b) žmogaus teisių tebetojus, pagal Helsinkio susitarimo išdavas siekiančius sukurti nepriklausomą valstybę.
- c) religinius aktyvistus: katalikus, liuteronius, baptistus, dvasininkus, siekiančius didesnės tikėjimo laisvės.

Pastaraisiais mėnesiais pranešama apie daugelį protesto aktų ir po jų sekusias valdžios represijas. Taline demonstravo tūkstantčiai moksleivių ir studentų su šūkiu: "daugiau mėsos — mažiau rusų". Tartu mieste 40 rašytojų ir mokslininkų laisvą kreipėsi į "Pravdą", pasisakydami prieš Maskvos kampaniją už rusų kalbos pamokų skaičiaus didinimą. Įvairiuose miestuose didėja kratai ir areštų banga. Po valdžios pasikeitimo Maskvoje žymiai padidėjo kova prieš rezistentus. KGB pareigūnai kalba apie "naują sovietinės tvarkos erą". Baltiečiai bėgsta į užsieną, Stalino laikų sugrįžimo.

1983 m. sausio mėnesį pirmą kartą Europos parlamentas svarstė padėti Baltijos kraštuose. Su 98 balsais "už", 6 "prieš" (8 susilaikė) parlamentas reikalavo, kad Europos Bendrosios Rinkos užsienio reikalų ministrai svarstyti Baltijos kraštų apsi-sprendimo teisę ir išskirti dekolizacijos klausimą Jungtinėse Tautose. Deja, Europos Ministrų Taryba jokių praktiškų išvadų iš to nepadare. Emigracinių organizacijų delegacijos kreipėsi į Jungtines Tautas atsimušę į Vakarų šalių šaltą abejingumą seną.

Lietuviai bandė, matomai nesėkmingai, palenkinti savo padėtį Vatikano diplomatinės pagalbos. Katalikiškoje Lietuvoje, panašiai kaip ir Lenkijoje, religiniai ir nacionaliniai jausmai persipina. Prispaustuose Bažnyčioje išsivystė judėjimas už didesnę tikėjimo laisvę, už leidimą mokytį vaikus privačiai tikėjimo tiesų, už seminaristų skaičiaus padidinimą ir laisvą religinės literatūros platinimą. Po to, kai dvasininkai savo petijoję kreipėsi į Sovietų Aukščiausiąją Tarybą, prašydami didesnės tikėjimo laisvės, keturi vyskupa lankėsi Vatikane, tai

Dail. Pocevičiūtė

Natiurmortas. Aliejus

AUG. GRICIUS

ŽMONĖS

(Tęsinys)

— Tai, kad taip sugautume žaltį! — Domas net seilę rijo, rodos, alkanas laukė gaminamo valgio.

— Suko jis mums galvas, aiškino, kaip turi gyventi žmonės, kas negera esą žemėje... Ana, mokytojas atsirado, — spaudėsi vyrai.

— Pelkė gyvavo, nėrėsi iš kailio pempės.

— Siuntė kažko... Žiūrėkit, kad nenugyvuotų kam nors... — nerimo Domas.

— O man namo reiktų. Nūmigičiau kiek.

Kupstas plačiai išsižiojavo ir suglemžęs apnarsius, pakilo.

— Reikės ryt mieste sušnekti su policija: vis dėlto kokią ro-

pirmas toks vizitas nuo 1938 m. Jie pakvietė Popiežių aplankyti Lietuvą šv. Kazimiero 500 m. mirties sukakties proga. Jonas Paulius II pareiškė savo susirūpinimą dėl tikinčiųjų padėties Lietuvoje, bet nutylėjo visą kupų prašymą aplankyti Lietuvą. Plati visiomenė apie kvietimą buvo beveik neinformuota. Vysk. Paviljonio kvietimas buvo atspausdintas lotynų kalba Vatikano laikraštyje "Osservatore Romano". Kaip įprastai po lotyniško teksto turėjo sekt jo itališkas vertimas. Dešimt kartą jo truko. E. Lie-

dą gali padaryti. Tepasekiotų, teapgintų...

— O magaryčių už arklių dabojimą bus?

— Poviliukui teko Kupsto arkliai prižiūrėti, jis ir apie magaryčius rūpinosi.

— O ką tau magaryčių?

Susitarė dėl kukavinės pypkės su gelsvu kandikliu.

— Tik nesauskit, vyrai, — Kupstas dar paakino, — pempės gyvuoja, neramu laukuos...

— O kas daryti, jei taip sugautume? — pasiteiravo vienas iš vyrų.

— Ir ko rūpintis... Užsprendo ir gyvo nepaleisti. Tesušmiršta kur lauke, — ir buvo beinas, bet atsikusęs pridūrė: — Apžiūrėkit kišenę. Kokį vagį stvėręs gali gerai pasipiešyti, — ir pamerkę akim. Visi sužuro į Kupstą. Jų akys ne vėl tuščias smalsumas suspindėjo.

— Ar žinote, kaip Vaisnora pralobo?

Ištempė ausis jaunikliai gaudė Kupsto kalbą.

— Kaip tik vagis pagriebė arklių už prusų, Vaisnora griebė kirvi, kaukšt į kaktą, ir baigta. Čia tuoj už kišenų: iš popierių, girdi, bus matyti, kas ir kaip... O ten — pinigai.

— Pinigai?... — sužė.

— Pinigai. Mašna kaip kojine. — Vyrai vienas į kitą pažvelgė.

— Mat, sako, nenuškv vagi, — reikė kai kuris savo nepasitenkinimą dėl papročių retkardais vagies neužmesti.

— Tai žiūrėkit... — Kupstas.

paraginę paskendo į tamsą. Saulėleidis, galutinai neišnykęs, ėmė vėl aiškėti ir žadėjo greitą aušrą.

— O man tėvelio nabašninkas pasakojė...

Jokimas pasakojė atsitikimą, kur vienas bernas vagį užmūšęs, radęs begales lobio, pirkęs dvarą, vedęs karalaitę — ne, karalaitę, žodžiu, moterį, turėjusią raganiškos galios. Atmetus nelaimingas vedybas, arkliausiai laimingojo berno karjera buvo patenkinti.

— Drypsote, kaip maišai, o mes per naktį nepakėčiame su stingom. Kad nors kiskis būtų prabėgęs. Kiemo, eilė? — pažadino įsipasakojusius vyrus rūtūs dviejų dabojusių arklius būčiu.

lik veidai. Apie juos visi buvo užmiršę.

Domas ir Poviliukas, gražausi vilčių dėl kukavinės pypkės kupini, pakilo ir ėmėjo daboti arklius.

— Kad taip kur tokį žvėrį stvėrus, — svajojo Domas.

Jis buvo širdingas vyra, savo mintis balsu reiškė.

Jokimas, likęs su kitais po ugnį, ilgai svarstė tokio pralobimo galimybes. Jis visiems paaiškino, kad iš vagies koki lobį atimti nebūtų nuodėmė, nes viena — Sinajaus kalno, visai apie tai nekalbėta, o antra — lobis jau kartą vogtas, tai ar čia ar kitur jis bus, vis tiek vagis prieš Dievą turės atsakyti.

Domas iš lėto kubinėjo aplink arklius, nuolat sustodamas, išžiūrėdamas į tamsą. Poviliukas susirietė ant akmens, užsnūdė paknarsėdamas, rasa užklojamas. Nedrąsiai ir lėtai būdo rytas. Nuščiūvo balsai ir aplinkui ugnį: visų blakstienos užmeduotos, lipę lipo, net pempės, ir tos užkimsios, kaip lėbūninkai paryčių tingiai gark-sėjo. Būdą kita gyvybė, ėmė rasti ir kiti garsai. Rodos, ir žemė pradėjo alsuoti. Lipo iš Domui akys. Akmuo, ant kurio jis prisėdė, suminkštėjo kaip pūkinė; taip ir viliojo visą prisilįstį ir užmigti. Svajonės lova, syrinio kvapas ir ramuma. Aplink ugnį visi tysojo kaip nuo maro, galvojį maude:

— Vark dabar dėl jų... Ir ne dėl pelno, o kad savo nenuostumes per naktį nepakėčiame su stingom. Kad nors kiskis būtų prabėgęs. Kiemo, eilė? — pažadino įsipasakojusius vyrus rūtūs dviejų dabojusių arklius būčiu.

(Bus daugiau)

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams išlikusi tarpinanti jau per 97 metus.

- SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.
- SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILLIONUS dolerių apdraudę savo narius.
- SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis SLA nario peino, narius patarnauja tik sąsiužė, pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.
- SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam sukloti mokyklą ir ly gyvenimo pradai.
- SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus tėmoka tik \$3.90 metams.
- SLA — kuopu yra visose lietuvių bendruomenėse. Kreipkitės į savo artimiausią SLA skylių, jie jums padės pasiekti SLA tarybą.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA, lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1984 m. metraštis. Jame yra vertingų, niekuomet nesenstančių knygų. Igo Šlapelio, Vinco Macidno, P. Jonko, V. Stankos J. Rankio, dr. Kazio Grinlaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Medaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, V. Šileiko, V. Kašubos, A. Rikštelės ir A. Varnų kūrybos poreikais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAINU SVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių folkloro pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojančioms, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VYENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkio aprašas tas fuoso Adomaičio — Dėdės Serno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksliai ir laisvotarpio būties literatūrinė studija, suskirstyta skirsnėliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

LIETUVIAKASIS PAMARTIS, Henriko Tomo-Tamalausio domiai paradyta studija apie Rytprūsius, remiantis Paikėnės ir Labguvos apskrėčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Didžiąsą iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama rėtovardžių pavadinimų ir jų vertimai į vokiečių kalbą. Pabai sandingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių šeimėlapis. Kaina \$4.

KĄ LAUMES LĖMĖ, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie sėmenis ir vietą neprik. Lietuvoje ir pamalesiai bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bei kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a. Furgio Jaknako knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$3.

BATTINIS NOVELS, H. Zoschenko kūryba, J. Valačia perėjimas. 304 pusl. knygoje yra 20 samojingų novelių. Kaina \$3.

Knygos parduodamos Neapilance, 1700 S. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakytį galima, pildant šiąją pildymo formą.

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

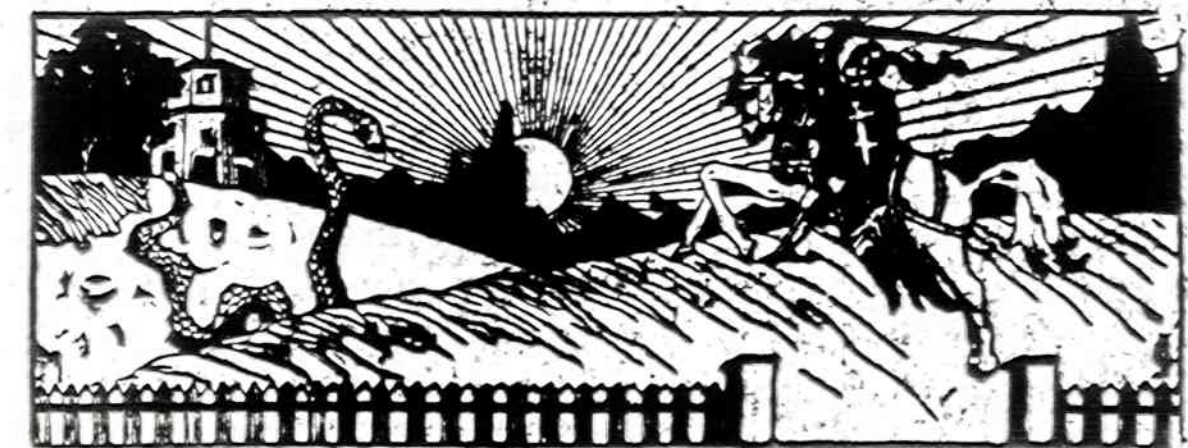
• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šio kiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Irž. LIUDAS MIKSYS,

50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES UKANU

ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bei kada ir bei kur, bei kurla kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Januonu ir prof. E. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslūs vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$23. Kietas viršelias. Pustas \$2.

NAUJIENOS

1768 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai

SRIUBA

(Humoreska)

Apie tai kariškoji istorija neužsimena. Tačiau, kiek toli siekiamame savo atminimu, suvokiame, jog kariuomenėje pietų metu visuomet duodama sriuba.

Mūsų kuopos virėjas Mirka, dėl tos priežasties niekad ir neapsilenkė su tradicija. Jis visuomet gamina sriubą pietums. Mirkos sriubos gaminimo būdas labai paprastas. Jis stovi prie katilo ir sviedžia į jį viską, atrodo, kas po ranka pakliūva. Žinoma, toks įspūdis susidaro tik iš šalies žiūrint. Tačiau jis meta katilui tik tuos produktus, kuriuos tą dieną gauna iš sandėlio...

Šiandien duota pomidorų, pupelių, ryžių, nustatytas kiekis jautienos, margarino, truputis burokėlių ir pora galvų kopūstų. Taigi, jis ir pradėjo. Įpylė į katilą vandens, sumetė pomidorus, paskiau — pupeles, ryžius, jautieną, burokėlius, kopūstus, pridėjo margarino ir apėjo aplinkui, tarytum, ieškodamas ar nėra dar ko nors idėti į katilą. Įsitikinęs, kad jau viskas, paėmė ilgą kotu medinį samtį ir ėmė maišyti...

Virėjo pavaduotojas ir Mirkos mokiniys virėjavimo mene, Kropacikas, rūpestingai nulupeš svogūną ir, trindamas pašarą, pasakė: — Ka, da, yt su svogūnu?...

Kuopos virėjas Mirka, tarytum truputį pyktelėjęs: — Tiek mėnesių mokiniysi, o vis dar nežinai, ką daryti su svogūnu. Kam reikia dar klausyti, perčiau į keturias dalis ir... katilą.

— Mesti? — Na, aš manau... O kokiam gi reikalui svogūnus išdavi iš sandėlio?...

Kropacikas sunkiai atsidūsta. Savanoriu jis atėjo į virtuvę, kad neleistų kariuomenėje bereikalingai laiko, o išmokytų amato. Deja, jau kelintas mėnuo — tas pats ir tas pats: ką gavai iš sandėlio, grąšk į katilą... — Pas tamsta vis vienodai, — taria nepatenkintu tonu Kropacikas, — mesk ir mesk į tą katilą. Ir mesk viską, ką tik iš sandėlio gauni...

Virėjas pasižiūri sūriu šypsniu į Kropaciką, lyg užsigavęs dėl tokios netikėtos kritikos. — O kodėl tau tai nepatinka? Juk produktus tik todėl ir duoda iš sandėlio, kad juos sumestume į katilą.

— Taip, tai taip, — nenori sutikti Mirkos mokiniys. — Tačiau iš tų pačių produktų galima visokią sriubą pagaminti ir dar kitokių patiekalų sugalvoti. Gi jūs — viską tik į sriubą ir į sriubą...

Mirka nusikvatoja: — O ką gi tu iš tų produktų

pagamintum?

— Bent kelis įvairius patiekalus.

— O kam to reikia?

— Kad būtų daugiau.

— Ko daugiau? Ar, pvz., ryžių padaugės, jeigu atskiram katile juos išvirs?

— Patiekalų būtų daugiau,

— spiriasi mokiniys.

— O kuriems galams reikia daugiau tų patiekalų?

— Tai kiekvieną kartą būtų skaniau ir gražiau.

Kuopos virėjas susiraukė ir numojo ranka: — Verdama tam, kad žmonės pavalgytų ir būtų sotūs, o grožis — tai nereikalingas dalykas; tai mano principas. Aš jau geriau valgyčiau vieną gerą sriubą, o ne tokį "menu", kokį duoda angliškose valgyklose ir viešbučiuose. Žiūrėk, padeda prieš tave kokį tuziną visokių sauskielių, šakūčių, peilių ir peiliukų, kad nežinai nei kurį įrankį pirmiau į rankas imti. Po to pastato prieš akis blizgančiais

— Ir taip pat katile virdavai? — Visada katile. — Ir visuomet ką gaudavai, vis versdavai į katilą? — Visuomet. — Ir visuomet virė sriubą? — Ne, ne sriubą! Brūbos niekad neviriau. — Tai ką virė? — Asfaltą. Aš virbau prieš pietų statybos... Pranas Alšešas

— Pranas Alšešas

Rusiško komunizmo dievai ne viską žino

Kaip jau visi žinom, rusų komunistai numušė Korėjos orlaivį, su juo kartu palaidojo juo 269 žmones. Kilo pasaulinis uraganas prieš tokį gyvulišką ir barbarišką komunistų elgesį. Komunistų vyriausias dievas Andropovas kinku drebuli įgavęs klausė pats savęs: — Kaip tai? Argi pasaulis atbudo iš letarginio miego? Ar gal jis išprotejė? O gal? O gal?...

Negalėdamas surasti atsakymo šaukiasi pagalbon komunistinį pusdievį (o gal tik puskvairį?) Gromyką. Atėjus jam šaukia visu gomunistinės didybės, persunktu balsu: — Dauge Gromykai, pasakyk man, mes komunistiniai dievai 65 metų laikotarpyje išaudome virš milijono lietuvių, latvių, estų, išaudome baltgudžių, 20 milijonų ukrainiečių, milijonus rusų, o ir kitų tautų... ir niekas, girdi, niekas už tai mūsų nebarė... Neįtėvas šventas, nei kardinolai, vykupai, nei prezidentai, nei karaliai, nei pertukę pilvūzai pirkliai, nei fabrikų valdytojai... Jie siuntė mums valgi, kad nežudydami

kitus neišmirtume badu... Siuntė ginklus, kad turėtume kuo dėti nauji sumanymai. Išrinkta nauja valdyba. Buvo pasiūlyta dar vieneriems mėnesiams palikti tą pačią. Prasidėjo kalbos, pasiūlymai, atsisakinėjimai. Pats Maciūkas pasakė, kad senatvė jau jį spaudžia, jis jau nemato ir negirdi, kaip reikia, o dar vienus metus jis pasiūlys. Nauji sumanymai

E. Mikuziūtė pasiūlė SLA — tai apskritai paimti statą Polylui Dargiui ruošiamame bankete. ALTA nutarė lapkričio mėnesį suruosti banketą ir pagerbti SLA pirmininką Dargį, kitus žudyti. Supte išradimus... Laimino mūsų žygius... Būcė! — Ką daug bekalbėti, visi mus globojo, rūnūs lenkėsi, nešė mus per kraujo jūras — nužudytų kraują pripildytas... ir va, staiga, kaip mes nei vienas netikėjome, už tą orlaivį ir už parūpinimą žuvėlės maisto —

— O koks velnias liepė šauti naktį, Reikė šauti dieną, — riaumėjo Andropovas. — 65 metų praktika, tai daryti įtaigojo. Kai šauti naktį — niekas nemato, nei kiek, nei ką nušauti... — Taigi, o dabar ir pamatė — toliau riaumėjo Andropovas. — Drauge Andropovai, duok kavijaro ir vodka, — kai gerai pūgersim... kitą iš šios velniavos mes sausi neišsitrapsysim, — švelniai numykė Gromyką... Čia joskė ten joskė... ir kaip tu juos suvaldysi... P. Lengvenis apėsta

— P. Lengvenis apėsta

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, aš turiu tau labai daug klausimų, bet negaliu sušaukiyti nekvalifikuojęs. Prezidentas Reaganas taip išpučavo Kremliaus valdovus, kad negaliu susivaldyti. — Kaip išpučavo? — Visus išvadino melagiais, ir tai padarė jų pačių žodžiais. Sako, kad nebūtų buvę jokio konflikto tarp Sovietų lakūnų ir laisvojo pasaulio lakūnų, jeigu Rusijos aviacijos vadaai nebūtų išakę nušauti beginklį Pietų Korėjos keleivinį lėktuvą. Jeigu Sovietų lakūnas būtų pasipriešinęs, tai nebūtų kilęs joks konfliktas, o dabar Pradžios retiktorius, nuvykęs Anglijon, pasakė, kad Sovietų kariuomenės vadovybė padarė klaidą.

Bet įdomiausia, kad po lėktuvo numušimo, rusai dar bandė kaltinti amerikiečius, būk, jie tą lėktuvą šnipinėjimui siuntė virš Sovietų Sąjungos teritorijos, todėl Sovietų lakūnas jį ir nušovė. Melavo Sovietų karo jėgų viršininkas maršalas Ogarkovas, melavo Sovietų Tolimųjų Rytų viršininkas gen. Barakovas, melavo Sachalino salos aviacijos generolas Markovas. Nieko nepasakė tikrai Andropovas, nes jis visai nesikišo į šių melagių gaują. — baigė Tėvas, be svaiginančių gerimų... Jeigu dabar tilptų toks garbinimas, tai į rengiamą vakaruską vargiai ar ateitų bent viena žmogysta.

• Koalicija tai menas kaktus glostyti savo partnerį. • Atsargus žmogus ir į spindulius duris pasibeldžia prieš jas atidarydamas. • Kiekvieno žmogaus gyvenime pasireiškia du tikslai: atsiekti to, ko mes trokštame, o paskiau džiaugtis tuomi. Tikslai patys protingieji sugėba tinkamai įvertinti tą, ką jie atsiekia. • Darbštusis patampa prekybininku, tinginys — valdininku. • Pinigais slegiami vargšai, o talentais — profesijos kolegos. • Kai kurie amerikiečiai negali suprasti ar Limburger sūris yra eksportuojamas ar deporuojamas iš Šveicarijos.

sukilo prieš mus visas pasaulis. Sakyk Gromykai, sakyk kraujo puotų drauge, kodėl taip įvyko?... Gromyką šaltai pagalvojęs šitaip atsakė: — Šviesiausias, išmintingiausias saulės saule, būsimos pasaulio valdovė taip įvyko todėl, kad tuo orlaiviu skrido per daug joskių... per daug joskių... — O kiek jų ten skrido, — rūšiai paklausė Andropovas. — Naktis buvo... Negalėjau suskaičiuoti, mano raudonasis ponas... — nedrąsiai atsiliepė Gromykas...

— O koks velnias liepė šauti naktį, Reikė šauti dieną, — riaumėjo Andropovas. — 65 metų praktika, tai daryti įtaigojo. Kai šauti naktį — niekas nemato, nei kiek, nei ką nušauti... — Taigi, o dabar ir pamatė — toliau riaumėjo Andropovas. — Drauge Andropovai, duok kavijaro ir vodka, — kai gerai pūgersim... kitą iš šios velniavos mes sausi neišsitrapsysim, — švelniai numykė Gromyką... Čia joskė ten joskė... ir kaip tu juos suvaldysi... P. Lengvenis apėsta

— P. Lengvenis apėsta

PAS TAVE ATJOSIU

Kai keletai dundės, Ir žvaigždutės žibės, Pas tavę aš, mergele, atjosiu; Tu atkelk vartelius, Tarki žodžius kelis — Kad lauki manęs aš žinosiu.

— Bernuželi brangus, Kai ims temti dangus Tyliame subatos vakarėly; Kai darbeliai dienos Jau daugiau nevilios — Tavęs lauksiu rūtelį daržely.

Žirgas lekia žvahlai Dunda platūs keliai; I aukštąjį dvarą jis joja; Per dausas sūtemos, Aplankyt mylimos — Jai žodžius vis riša, kartoja.

Kaip būriai milžinų Iš gadynių senų, Jau medžių viršūnės iškylo; Ir sodyba jau čia, Paslėptingai nakčia Ją dengia tamsumas ir tyla.

Ką mergužė sakys, Ar jo laukia dar vis? Gal užmiršo ką pirmą žadėjo? Abejonė tyliai, Kaip naktuzė giliai — Jo širdį staiga palytejo.

Ir prie sodų tvoros, Tarp medelių poros, Putojanti žirga paliko. Dailos, žengia spąsčiau, Prie darželio arčiau — Bet darželyje jos nesutiko.

Žvalgos jis neramus I gonkeles, namus, Nematyti nei žmogaus, nei šešelio; Bet štai arti visai Girdi balsą įsiai: "Tavęs laukiu iš pat vakarėlio!"

Nenorėjau pati, Kad matytų kiti, Kaip laukiau aš savo bernelio; Daug kalbėlių piktų, Meilė mūs sutiktų Nuo pirmojo mūsų vakarėlio.

O tėveliai, antai, Mane perša rimtai, Kitam, ko mylėt negalėčiau; Jeigu tau aš tikiu, Tikslai tavo liksiū, Nors į svetą keliauti turėčiau".

Naktis tyli, rami, Kiti kitam reikšdami, Taryk žodžių nebaigiamą eilę, Prie darželio tvoros, Tarp naktuzės tamsos, Jis žadą jai širdį ir meilę.

Papar'is

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday, and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 481-4100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 374-0900

As of January 1, 1980

Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos

Dienraščio kainos:

Chicago ir priemiestiuose:

metams \$45.00
pusi metų \$24.00
trims mėnesiams \$15.00

vienam mėnesiui \$5.00

Kitose JAV vietose:

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Lietuviai nebendradarbiauja su Maskvos agentais

Šiomis dienomis Chicagoje įvyko dvi svarbios konferencijos. Lietuvių Tautinių Sąjungų Namuose vyko Reorganizuotos JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų konferencija ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 6-osios Apskritis atstovų konferencija. Pirmojoje dalyvavo 64 atstovai, o antrojoje 22 atstovai.

Konferencijų dalyvių skaičius, palyginus, nedidelis, turint galvoje, kad abiejų organizacijų narių skaičius yra tūkstantinis. Kaip Reorganizuotoji, taip ir SLA turi tūkstančius narių. Jų tarpe yra visai galvojančių ir visai tikinčių žmonių, bet jie nenori nieko bendro turėti su okupantu. Jie pažįsta Sovietų Sąjungos komunistus. Jie yra gerai informuoti apie tai, ką komunistai daro pavergtoje Lietuvoje. Jiems aišku, kad rusams nerūpi geresnė santvarka, jie nekreipia dėmesio į pagrindines žmogaus teises ir jie nesistengia imtis jokių žingsnių, kad Lietuvos gyventojai galėtų geriau gyventi, negu jie gyvena.

Komunistinė propaganda tvirtina, kad jie pagerino Lietuvos proletarų būklę. Bet jie, skelbdami šią nesamą, visai nesistengia išaiškinti, ar buvo Lietuvoje proletarų. Lietuvoje buvo bežemių, bet tie bežemiai visai ne žemės nebuvo. Jie turėjo sodybą pačiame kaime, jie turėjo sklypą lauko gale. Jie galėjo gauti savo karvės girioje, skynimuose ir galėjo pasisemti karvei šieno. Visiems aišku, kad tai buvo sunkūs dalykai, bet jie nebuvo proletarai. Proletarai nieko neturėjo. Neturėjo savo pastogės, savo sodybos, rytojui duonos.

Beveik visi lietuviai ši tą turėjo. Jeigu didesnių turtų neturėjo, tai jie stengėsi šį tą užsidirbti. Kada kurdavo šeima, tai ne tik vyrai ir "nieko neturinti mergina" ši tą turėdavo, o kai susilaukdavo vaikučių, tai turėjo ir pastogę.

Lietuvon atėję rusai kalbėjo apie pagerinimą Lie-

SLA 6-osios apskrities metinė konferencija

Praeitą sekmadienį rugsėjo 26 d. popiet, Amerikos Lietuvių Tautinių Reformų mokykloje susirinko Chicago apskrities atstovai.

Apie pusę trijų, SLA apskrities pirmininkas Kazys Mačiukas pradėjo susirinkimą. Pirmininkas padėjo atvykusiems sekretore paskaityti praėjo susirinkimo protokolą. Jis buvo paskaitytas labai greitai.

tuvos proletarų gyvenimo, bet jie stengėsi pagerinti tik tai savo gyvenimą. Lietuva jiems buvo Amerika. Jie niekad nebuvo galvoję, kad lietuviai taip gražiai gyventų, kaip rusai savo akimis matė Lietuvoje. Jie prašė specialų leidimų, kad galėtų išvykti į Lietuvos kaimus ir pamatyti, kaip lietuviai gyvena.

Sovietų kariuomenės vadovybė Lietuvon pasiųstus karius laikė kareivinėse. Juos išsiųsdavo eiti sargybos, bet kai sargyba būdavo atlikta, tai vėl išsiųsdavo į kareivines. Rusams okupavus Lietuvą, didžiausi proletarai buvo Lietuvon atvaryti Sovietų kariai.

Chicagoje vykusiose konferencijose dalyvavo susipratę lietuviai. Jiems buvo aišku, ko siekia jų organizacijos, jie žinojo, kad pagrindinis žmogaus noras yra būti laisvu, kad niekas negalėtų jam primesti savo valios, neleistų mokytis ir uždraustų savo gyvenimą taip tvarkyti, kaip jam atrodo geriausia. Jie žino, kad be spaudos, žodžio ir sąžinės laisvės negali būti jokios tvarkos.

Svarbiausia, jie matė, kaip amerikiečiai savo gyvenimą tvarkė. Jie pažino Amerikos papročius, veikiančius įstatymus ir tvarką. Jie pramoko amatų ir vertėsi jais. Jie nedaug uždirbdavo, bet ką uždirbdavo, tai tuo galėdavo apsirūpinti, apsiūti ir laikraščius pasiskaityti. Niekas atvažiavusiems lietuviams čia nedraudė laikraščius skaityti. Jie skaitė tokius, kokie jiems labiausiai patiko.

Amerikoje nesimoko tik tie, kurie nenorėjo mokytis, kurių niekas nestuktelti pirmam pastūmėjimui. Bet kas, pastūmėtas ar pats įsismaginęs riedėti, rieda tolyn, tas ištraukia ir visuomeninį darbą ir sukuria organizaciją. Šių dviejų konferencijų atstovai žino, ko jie siekia. Jų niekam nereikia stumtelėti. Dr. Plioplys, labai geras psichologas ir drąsus visuomenės veikėjas, pasakė, kad kiekvienas privalo riedėti. Jeigu kas atsisakys riedėti ar pradės be pagrindo stovėti, tai jis paims botagą. Bet visi žino, kad dr. Plioplys niekad botago ir rankas neims. Jo žodis ir patarimas yra svarbesnis negu botagas. Botagas gali būti reikalingas išsismaginusioms diskusijoms ar bereikalingiems ginčams ir rūmus įstumti, bet ne liesti susirinkusių atstovų.

Susirinkusiems labiausiai rūpėjo laisva, nepriklausoma ir demokratinė Lietuva. Šių tikslų jie neužmirš ir kitais gražiakalbiams neleis išstumti juos iš pasirinkto kelio.

Jie žino, kad visi okupuotos Lietuvos valdovai yra ne lietuviai, bet rusų primesti. Jie nori palaikyti ryšius su pavergtaisiais, bet ne su okupanto statytiniais. Jie nesijūcia savo vaikų ir Petrolio ruošiamas ekskursijas. Jie pakankamai mokė lietuviškai, kad galėtų vaikus patys lietuviškai išmokyti. Jie įtikina vaikus, kaip reikia vesti kovą už pavergtos lietuvių tautos laisvę. Ją vedė laisvi ir susipratę Amerikos lietuviai, ją ves toliau šios dvi organizacijos, nes jos pasirinko gerą ir teisingą kelią tai kovai vesti.

Kazys Mačiukas, SLA 6-osios apskrities pirmininkas, labai greitai paskaitė visą SLA atstovų konferenciją.

Trumpa pranešimą padarė pirmininkas Kazys Mačiukas, vicepirmininkas Petras Vilkelis ir židininkas Petras Bružas. Papasakojo, kur ir kaip laikomi apskrities pinigai, pranešė susirinkusiems, kad apskritis turi \$4,278.92. Sekretorė Kristina Austin papasakojo apie valdybos vestą darbą ir pasiruošimus SLA seimui, kuris įvyks Chicagoje.

Edvy. Šulaitis pasiūlė priimti valdybos pranešimą, o Jonas Jokūbonis pritarė. Valdybos pranešimas buvo vienbalsiai priimtas.

Priėmus valdybos pranešimą, pirmininkas padėjo sekretorei paskaityti darbotvarkės punktą. Jis paprašė pranešti apie kuopų veiklą.

Petras Vilkelis, SLA apskrities vicepirmininkas, papasakojo apie 230-ųjų kuopos veiklą. Jis priminė, kad kuopa turi 90 narių. Mačiukas papildė Vilkelio pranešimą, pridėdamas, kad kuopa priėmė 3 naujus narius — vieną suaugusį ir du vaikus.

Effie Mikužūtė pranešė apie 343 kuopos narių darbą. Ji ne pasakė kiek, bet pastebėjo, kad kuopa gavo kelis naujus narius. Ji patį, be kuopos, dirba Chicago Lietuvos Taryboje. Ji yra ALTo atstovė Pavergtųjų Tautų komitete, dalyvauja jį posėdžiuose ir susirinkimuose.

63-cios SLA kuopos pranešimą padarė Martynas Gudelis. Savo laiku kuopa buvo gausi, bet dabar kuopos nariai sensta, keli negali ateiti į susirinkimus. Sekretoriui pavyko įtraukti į kuopą kelis vaikus.

Gudelis priminė kelis dalykus, kurių vyksta SLA gyvenime ir visiems reikėtų žinoti. Praeitą seštadienį Pittsburghe buvo mišnia Povilo Dargio, SLA prezidento, vadovaujama lietuviška radijo valanda.

Praeitą seštadienį ji sulaukė 50 metų, nekeisdama laiko. Kiekvieno sekmadienio rytą Povilas Dargis ir jo žmona Gertruda praneša gyventojams svarbesnes lietuviško gyvenimo žinias. Šios radijo valandos 50 metų sukakties proga buvo sudarytas įvairių lietuviškų organizacijų komitetas Povilui Dargiui ir Gertrudei pagerbti. Bet Pittsburgho meras, kuris Dargi gerai pažino, visus nusėdino. Seštadienio ryte buvo apšviestas Pittsburgho miesto tarybos pranešimas, kad tas seštadienis miesto tarybos paskelbtas Paul P. Dargio diena už jo radijo valandos tikslų žinių tiekimą apie Lietuvą ir lietuvius, nepriklausomame gyvenime ir rusų vergijoje.

Tokio dalyko dar nebuvo mišnių istorijoje, kad viena diena būtų paskelbta kaip skirta vienam asmeniui pagerbti. Tai padaryta mūsų Susivienijimo pirmininkui. Didžiausi Pittsburgho dienraščiai parašė po visą puslapį apie Povilą Dargį ir jo žmoną. Susivienijimo pirmininkas neša garbę visiems lietuviams.

Centras visą laiką kelia akstą, kad pas mus nėra jaunimo. Koks atsiranda, tai vėliai nueina. Noriu jums pasakyti, kad baigiama organizuoti lietuviško jaunimo kuopa. Ją sudaro jauni muzikantai. Kai sugrąš, tai ne tik seniai šoks, bet ir jauni mas šoks. Turėkite viltį ir kantvę. Mes buvome tu jaunuolių vestuvėse, tai matėm, kas ten buvo išdarinėjama.

Kristina Austin, SLA 6-osios apskrities sekretorė

Kristina Austin papasakojo apie 134-ąją Moterų kuopą. Savo laiku, tai buvo gyviausia ir judriausia kuopa. Čia turėjo būti josios pirmininkė Gizauskienė, bet ji turi dalyvauti vestuvėse ir negalėjo susirinkimą atvykti. Josios pranešimą papildė M. Slanaitienė. Ji pasiskundė, kad mažiau moterų ateina į susirinkimus, todėl ir nepažįstami didesni renginiai.

Mikužūtė priminė, kad dabar viskas kraštė sunkėja, todėl gah atsirasti sunkumų ir kuopose. Bet žinokite, kad tie sunkumai paliečia visus. Oficialus pranešimas sako, kad praeitais metais SLA gavo 115 naujų narių, o kiti du lietuviški Susivienijimai gavo tik 15 narių.

Kazys Mačiukas, baigdamas kuopos pranešimą, pastebėjo, kad nereikia nusiminti dėl 134-os Moterų kuopos. Jeigu susirenka kiekviena mėnesį, surenka mokesčius ir karlais surens didesnį renginį, tai jau gerai.

Jonui Jokūboniui pasiūlius ir Kavaliauskiui pritarus, nutarta kuopų pranešimus priimti ir patvirtinti su pagyrimu.

Trumpus pranešimus dar padarė apskrities konferencijoje buvę Pildomosios Tarybos nariai — Mikužūtė, dr. Dargis ir Kristina Austin, o vėliau prasi-Nukelta į 5 psl.

no sąnaus kuopa, kuri baigiama suorganizuoti, — pareiškė dr. V. Dargis.

Jis papasakojo, kaip jam eina gydytojo kvotėjo darbas, kaip privalo patikrinti naujai priimančius narius.

Mes visi skaitėme, kas Naujienose buvo parašyta apie mūsų pirmininką Povilą Dargį. Mes žinome, kad už poros metų SLA 100 metų šilmas įvyks Chicago, o tuo tarpu važiuosime į ateinančių metų ekskursiją.

Kristina Austin, SLA 6-osios apskrities sekretorė

Kristina Austin papasakojo apie 134-ąją Moterų kuopą. Savo laiku, tai buvo gyviausia ir judriausia kuopa. Čia turėjo būti josios pirmininkė Gizauskienė, bet ji turi dalyvauti vestuvėse ir negalėjo susirinkimą atvykti. Josios pranešimą papildė M. Slanaitienė. Ji pasiskundė, kad mažiau moterų ateina į susirinkimus, todėl ir nepažįstami didesni renginiai.

Mikužūtė priminė, kad dabar viskas kraštė sunkėja, todėl gah atsirasti sunkumų ir kuopose. Bet žinokite, kad tie sunkumai paliečia visus. Oficialus pranešimas sako, kad praeitais metais SLA gavo 115 naujų narių, o kiti du lietuviški Susivienijimai gavo tik 15 narių.

Kazys Mačiukas, baigdamas kuopos pranešimą, pastebėjo, kad nereikia nusiminti dėl 134-os Moterų kuopos. Jeigu susirenka kiekviena mėnesį, surenka mokesčius ir karlais surens didesnį renginį, tai jau gerai.

Jonui Jokūboniui pasiūlius ir Kavaliauskiui pritarus, nutarta kuopų pranešimus priimti ir patvirtinti su pagyrimu.

Trumpus pranešimus dar padarė apskrities konferencijoje buvę Pildomosios Tarybos nariai — Mikužūtė, dr. Dargis ir Kristina Austin, o vėliau prasi-

Nukelta į 5 psl.

SUSITIKIMAS MONTANOJ

(Tęsinys)

Man gerokai nudieję per širdį, bet to nepadarčiau. Kokie čia turtai, sakau, baigiau mokslus, tarnavau inžinierium, uždirbau, be to, dar palikimo gavau, tai ir viskas. Ji nieko, ji tai neatsakė, tik žvalgėsi į naują, kvėpiantį automobilį, ir gėrėjos.

Nuvykome į patį brangiausią restoraną. Grojo muzika, tarnai nešė valgius ir gėrimus. Marytės veide švietė džiaugsmo liepsnos ir jos širdyje degė vilčių laužas. Mes kalbėjome apie šį bei tą.

— Ar jūs turite daug giminių Amerikoje? — ji paklausė.

— Turiu gan nemažai draugų, bet giminių visi liko Lietuvoje. Pažįstu kunigą Petrą Giedrą ir dar kai ką iš Lietuvos.

— Petrą Giedrą sakote, o kur jis dabar yra?

— Amerikoje. Ar jūs jį pažįstate?

— Pavardė man žinoma, tik nežinau, ar tas pats asmuo. Ar iš Lietuvos gerai jį pažįstate? — ji dar paklausė.

— Taip, sakau, jis buvo mano moksladraugis. Giedra buvo paprastas berniukas, bet labai gerai mokėsi, sėkminge per klases, o paskui išėjo į kunigus gerokai pavėlavęs.

— Ką ji atsakė, ar ji pažino mane? — paklausė Giedra.

— Ji pasakė: "O, tai bus tas pats", bet daugiau nieko ji nepėjo pasakyti. Per garsiakalbį

paminėjo, piktai mano Kadiliaką ir pranešė, kad šviesos neįsijungė. Atsitraukiau, atsikėliau ir nuėjau šviesos užgesinti. Ten manęs laukė detektoriai. Jie staiga čiupo mane, pasakė, kad esu areštuotas ir tuojau nugabeno mane į policijos stotį. Nepaisydami mano protestų bei reikalavimų, kad leistų bent atsisveikinti su Maryte ir restorano saskaitą apmokėti.

Tai, aš mokėjau pavogti, bet nesugebėjau paslėpti. Aš ėmiau pavogtus pinigus stambiomis sumomis svaityti, iš to mane tuojau ir susekė. Rado daugybę pinigų, paslėptų mano rūbuose. Paskui buvo teismai, tardymas. Per dvidešimt metų daugiau laisvės nebemačiau, daug iškentėjau. Ypač mane kankino, kad aš netekau Marytės ir dar palikau ją restorane vieną su neapmokėta saskaita. Ji, be abejoj, palaikė mane apgaviku, nieku. Aš žinojau, kad niekuomet daugiau jos nebesutiksiu. O jei ir sutikčiau, ji bijotų manęs, kaip plėšiko.

Surgailai paskendo skaudžiuose atsiminimuose. Šis nutiko ir užsimerkė, o jo krūtinė sunkiai gaudė orą.

— Nenusimink, Juozai. Padarei klaidą, apipilei, bet dabar viskas jau baigta. Tegul užgyja žaizdos. Nesigailk Marytės, nes juk nežinau, ar būtum buvęs su ja laimingas, ir jei nebūtum, banko plėšas nebūtumėi jos sutikęs. Šie du dalykai buvo vienas su kitu susiję, neišvengiama buvo ir bausmė už nusikaltimą.

— Neišvengiama, sakai? — jis vėl atsim-

kė. — O kodėl Smartis? Juk jis plėšė drauge su manimi, jis buvo tas mano plėšimo draugas. Kodėl jis ištruko nuo bausmės?

— Smartis, sakai, buvo tavo nusikaltimo draugas?

— Taip, taip, jis! Mes su juo išplėšėme banką Kalifornijoje, jis nušovė banko direktorių, o man tik vienam teko atsakyti ir bausmė iškentėti.

— Jei taip, tai šei, kad bausmė neaplenkė ir jo, dabar jis ją atsiėmė.

— Jis nebūtų atsiėmęs, jei ne aš. Aš jį nubaudžiau, aš — Surgaila, kiek įsikarsčiaus, pri-trūko kvapą. — Taip išėjo, taip kvailai išėjo. Aš nenorėjau jo bausti, aš jo niekuomet neišdaviau, jis buvo mano draugas, kiekvienas gali manimi pasitikėti, bet aš per daug pinigų iš jo pareikalavau, dešimt tūkstančių dolerių. Jis man negalėjo tiek duoti. Kadangi aš grasinau jį išduosiu, jei jis mano reikalavimo nepatenkins, jam pasihiko tik viena išeitis — mane nušauti.

— Štai kaip! Dabar aišku, jis persovė tave, paskui Smithą, kuris gal matė ir galėjo būti liudytojas, o kai pamatė, kad viskas jau paaiškėjo ir išsivykė nebegalima, persovė pats save. Štai koks ratas!

— Taip, tai ratas, kuris dažnai sukasi ne taip, kaip norėtume. Kai mane paleido iš kalėjimo, atsidūriau didžiame sunkume. Darbo negaliu gauti, nes esu senas ir dar kalėjime tiek metų praleidęs; be to, nieko ir dirbti nesugebu. Atsiminiau tave, kaip seną draugą dar iš Pel-

kinės progimnazijos laikų, paskui Kamuoliuose, kai valsiuote sekretoriau, o jūs buvotė agronomu. Ar atsimenate tuos laikus?

— Kur neatsiminsi, juk ten mano šeimos tragedija įvyko.

— Ivyko, taigi, įvyko. Oi, kaip skauda, kvapą traukia. — Surgaila vėl nutilo, bet netrukus vėl atsipeikėjo: — Atsiminiau jus. Dar Lietuvoje girdejau, kad į seminariją išėjote, paskui girdejau apie jus Vokietijoje ir laikraštį suradau jūsų adresu čia Amerikoje. Nutariau važiuoti pas jus, išdėstyti savo sunkumus ir prašyti pagalbos. Taigi aną vakarą atvažiavau. Pamačiau, kad jūs nesate turtingas, kaip kiti klebonai, vargingai gyvenate, pats valgyti taisotės, net šeiminiškės neturite. Be to, jūs mane nebeatpažinote, ir jūsų išvaizda buvo gerokai paktusi nuo to laiko, kai paskutinį kartą matėmės. Prisiminiau nelaimingą jūsų praeitį, šeimos tragediją ir gan keistai nurijędėjusį jūsų gyvenimą. Man pasidarė gėda prašyti jūsų pagalbos, aš ir pabėgau tą vakarą. Sekančią dieną cutikau Smartį, gimė nauji planai ir štai kaip viskas nuėjo. Bet man nieko jau nebereikės, — jo balsas vėl užtroško.

(Jūs daukiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINIAUS
SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1734 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 9-12 darbo dienas
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinimus
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
3656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį, 1-4 popietį,
ketvirtadienį, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2286,
Residentinės telefonai: 448-5548

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33714
Tel. (813) 321-4204

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidavimas — Pilnas aptarnavimas
ZEMA KAINA
Priman Master Charge
ir VISA kortelėmis.
L. BERNAS. Tel. 925-8063

MOVING

Aptarnavimas perkraustymams
ir įvairių atsargų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 276-1882 arba 276-5796

SOPHIE BARCUS

RADIO ŽEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOFA - 1490 AM
Draugiškosios ir mūsų studijos
Marquette Parke.
Vedėja — Aldona Deukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos su WCEV stoties,
banga 1400 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. p.p.
su WTIS stoties, 1110 AM banga.
2648 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60628
Telef. 778-8374

Krazauskas.

"Siekimas" (grafika)

Mirė Janina Koziniauskaitė Kriščiūnienė

Mirė 1983 m. rugsėjo 20 die-
nį, sulaukusi 75 metų amžiaus.
Gyveno Marquette Parke. Gimė
Jonavoje. Amerikoje išgyveno
34 metus.

Gilame liūdesyje liko vyras
Jonas, dipl. agronomas ir miš-
kininkas, duklė Kriščiūnaitė Pa-
dalino, žentas Ronald, keturi sū-
nūs — dr. Algirdas, Kestutis,
Vytautas ir Povilas, marti Dia-
na, šeši anūkai ir kiti giminės
Amerikoje bei okup. Lietuvoje.
Sukūrė šeimą su J. Kriščiūnu.

Janina priklausė Marquette
Parko Namų Savininkų D-jaei ir
BALFui.

Kūnas buvo pasirašytas D.
Petkaus Marquette koplyčioje.
Laidotuvių išvakarėse kan. V.
Zakarauskas sukalbėjo maldas
ir sugiedota "Marija, Marija".
Koplyčioje buvo daug žmonių.

Atsisveikinimui vadovavo J.
Zebrauskas. Paminėjo Janinos
kilnę, išsimokštinimą: baigė
Mokytojų seminariją ir Dotnū-
vos Akademiją kulinarijos kur-
sus. Visą laiką mokytojavo, bu-
vo artimame kontakte su jau-
nuomene, kuri priklausė patrio-
tinėms organizacijoms. Vienu
tarpu buvo vieno šaulių padali-
nio vadė.

Namų savininkų draugijos
vardu atsisveikino valdybos vi-
cepirmininkas J. Skeivys.

Prieš palydint į bažnyčią,
koplyčioje maldas sukalbėjo
kun. V. Mikolaitis. Velionė bu-
vo iškilmingai palydėta į šv. M.
Marijos Gimimo parapijos baž-
nyčią Marquette Parke.

Šv. Mišias atnašavo kun. V.

Mikolaitis ir pasakė pamokslą.
Po bažnytinio apeigų, rugsėjo
24 d. buvo palydėta į šv. Kazi-
miero Lietuvių kapines. Rituali-
nės maldas sukalbėjo kun. V.
Mikolaitis.

Po laidojimo apeigų, šeima
pakvieta laidojimų dalyvius
pietums į restoraną, 106-ta ir
Harlem gtv., Chicagoje.

Janina, tebūna tau lengva ši
žemėlė svetingoje šalyje!

K. P.

SLA 6-SIOS APSKRITIES...

Atleista iš 4 ps.

Klausimas buvo aptartas ir nu-
tarta SLA statą paimti. Tuojau
prisiras keli nariai.

Gudelis pridėjo dar vieną
naują pasisūlymą. Už dvejų me-
tų SLA 100 metų sukaktis bus
surengta Chicagoje. Jis patarė
naujai perinktai valdybai pasi-
ruošti vadinti apskritį ne vieną,
bet du metus. O kai praeis šim-
tmetinė sukaktis, tai tada galės
atsistatyti. Pasirūlymas vien-
balsiai priimtas.

Petras Vilkelis pasiūlė suda-
ryti komisiją 100 metų seimui
sveikinimui knyga išleisti. Tai
didelis darbas, reikia iš anksto
pasiruošti. Bet Mačiukas mano,
kad dar per anksti. Ateinančiais
metais išrinksime tokią komisi-
ją ir bus gerai. Tada vienas at-
stovas susirinkusiems priminė,
kad Mačiukas, apskrities pirmi-
ninkas, švenčia 60 metų vedy-
binio gyvenimo sukaktį. Viskas
buvo priimta, o dr. Dargis pa-

tarė visiems sudainuoti Ilgiau-
sių metų. Taip buvo padaryta.
Mačiukui sudainuota ir sušuk-
ta Valio!

Gudelis priminė, kad Valio
nėra vienas Kaziui Mačiukui,
bet ir jo žmonai Pranei, kuri čia
pat susirinkime dalyvauja. Pa-
sveikinta ir Mačiukienė, 60 me-
tų išgyvenusi su K. Mačiuku.
Jis pakvieta susirinkimo daly-
vius neišsiskirstyti, bet užgerti.

Mačiukienė ilgus metus pa-
ruošdavo SLA apskrities už-
kandas, bet ši kartą kopūstus
virė ir dešras su prieskoniais
paruošė Danutė Kurauskienė.

Susirinkusieji ilgai užkan-
džiavo ir tarėsi įvairiais SLA rei-
kalais, o Petras Bruža susirin-
kusius dar apdalinio "Sparnais",
kitokiais rašiniais ir paspaude
išeinantiems ranka.

Reporteris

• Texas valstijoje priskaito-
ma 190,000 ūkių.

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN
THE NATIONAL GUARD

BIELIŪNAS

Laidotuvių koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS
THAT ARE ALLOWING SAFE
FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF
THERE'S A SUDDEN STOP WHILE
YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE
MINIMUM SPEED STAY IN
THE RIGHT LANE.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, IL 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYCIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

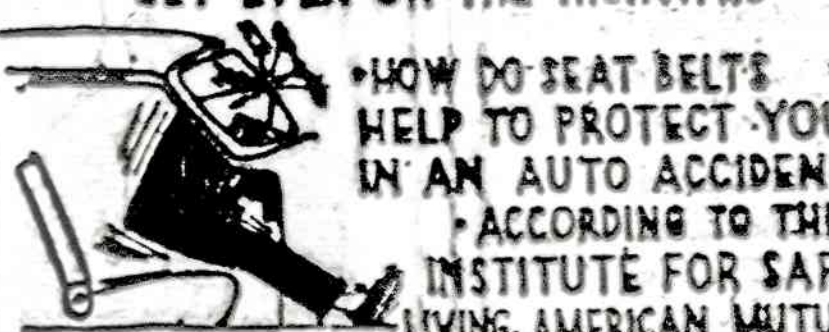
Telefonas — 652-1003

WATCH Your self

• TO TRUST IN YOUR FELLOW MAN IS A
NOBLE VIRTUE... EXCEPT WHEN HE'S
DRIVING. NEVER TAKE ANOTHER
DRIVERS ACTIONS FOR GRANTED.
SOONER OR LATER HE
MAY DO THE
UNEXPECTED!

THE ODDS ARE
AGAINST THE
IRATE DRIVER.
WHO TRIES TO
GET EVEN ON THE HIGHWAY.

LIABILITY INSURANCE COMPANY THEY
TEND TO RESTRAIN THE BODY
FROM BLOWS AGAINST
PARTS OF THE CAR, LESSEN
THE DANGER OF BEING
THROWN OUT OF THE CAR,
AND INCREASE SURVIVAL
CHANCES.

LIBERALIZMO VEJAI

Kai jėzuitas kun. A. Kezys "Drauge" prirašė teologinių nuokrypų, tai prel. L. Tulaba, kritikuodamas kun. Kezio nuokrypas, jas pavadino "herezijos", o kada dėl tokio, sakykime, tamsių amžių pelėsiai atsiduodančio, prelato tono atsiliepė "Draugo" skaitytojas A. Dundzila, tada "Naujienose" (IX.21) A. Svilonis prelato toną pateisino, nes jis buvęs pavartotas prieš skleidžiamus "religijoje liberalizmo vejus".

Jei "Draugas" leido savo skaitytojui pasisakyti dėl prelato "tono", tai aš, kaip "Naujienų" skaitytojas, drįstu pridėti žodį kitą dėl kanauninko "liberalizmo vejų".

Pirmiausia, noriu pažymėti, kad visiškai sutinku su jo teigimu, kad bolševikų suktų filmų rodymo sutrukdymas, kurį Dundzila priminė, yra visai skirtingas dalykas ir todėl prie šios temos nemaišytinas. Betgi Dundzila užuomina apie Galilėjaus pasmerkimą yra labai vaizdi "herezijos" iliustracija. Čia aš ir vėl sutinku su gerb. Svilonio aiškinimu, kad "anų laikų teo-

logai pradžioje turinę galia, ėmė spręsti ir gamtos mokslų naujenybes".

Atrodo, kad per daug nenukrypsi nuo temos pridėdamas pildydami, kad kun. Kezys savo "herezijas" reiskė, įsąsindamas, kad tie, gerb. Svilonio tarimu, "liberalizmo vejai" yra pradėję blaškyti Bažnyčios smilkalus, o sukeltas skersvėjis pradeda vėdinti amžiais susitvenkusius pe-
lėjus.

Kai "Draugas" Dundzilai leido nurodyti Galilėjaus pasmerkimo pavyzdį, tai, manau, "Naujienos" man irgi leis nurodyti kitą pavyzdį, vaizduojantį kaip teologai, sprenddami grynai teologinius reikalus, peržengė žmogiskumo ribą. Būtent: jie suėgino ant laivo herezija apkalintą kunigą — Pragos universiteto profesorius Joną Husą, palikdami kurčiais neišgirdę jo maldos žodžių:

"Iškok tiesos, klausykis tiesos, mokyk tiesos, mylek tiesą, vadovaukis tiesa ir gink tiesą iki mirties".

A. Blūdakis,
"Naujienų" skaitytojas

Pirmasis lietuviškas kalendorius

Lietuvos istorikas J. Jurginis savo knygoje "Istorija ir Poezija" sako, kad pirmasis lietuvių kalba kalendorius pasirodė 1846 metais, taigi apie 125 metai atgal. Jį išleido Laurynas Ivinskis, buvęs tada Rietavo agronomijos mokytojas.

Ivinskio Kalendorius, kuris mokė kaimiečius kaip ūkininkauti ir kaip elgtis, ėjo nuo 1846 iki 1864 metų. Kai kuriais metais kalendorius buvo spausdinamas net 8 tūkstančių egzempliorių tiražu. Anais laikais tai buvo labai daug. Ivinskio kalendoriai nusipelnė pirmojo lietuviško metraščio, atstojusio visuomenės ir literatūros žurnalą, vardą. Todėl ir verta juos prisiminti.

Mintis leisti lietuvių kalba kalendorius Ivinskiui kilo dėl dviejų priežasčių: 1) jis turėjo len-

kišką pavyzdį, "Kalendarz Gospodarski", ir 2) buvo Rietavo agronomijos mokytojas, kuriam rūpėjo plačiausiai paskleisti tos mokyklos mokslą. Pirmam kalendoriui išleisti jis pasiskolino pinigų iš Rietavo dvaro savininko Ireniejaus Oginskio. Ivinskis leido kalendorius susitaręs dėl jų spausdinimo Vilniuje su Adomu Zavadskiu, kuris Ivinskio kalendorių spausdinimą tyčia mis užvilkindavo, vengdamas konkurencijos.

Zavadskis buvo ne tik spaus-tuvininkas, bet ir knygynininkas, turėjęs savo vilniško knygyno skyrių Varniuose, žemaičių vyskupijos centre. Dėl knygų planavimo jis buvo susitaręs su vyskupu Motiejumi Valančium. Iš Rietavo į Varnius Ivinskis dažnai važinėdavo Zavadskio kny-gų pardavinėti. Lietuvių kalba

kitų knygų kiekvienų metų pa-baigoje, kada valstiečiams leng-viau sukurpti vieną kitą ka-peiką, Zavadskiai atrodė nepa-geidautinas, todėl jis spausdini-mą ir vilkino. Ivinskiui kalen-dorini keletą metų davė ne pel-ną, o nuostolius. Tačiau jie po-pularejo, jų tiražas didėjo. Ma-tydamas iš to būsiant pelną, Za-vadskis apsiėmė kalendorius lei-si savo lešomis ir Ivinskiui at-lyginti už darbą. Vis dėlto lei-dėjas autoriui mokėjo ne pini-gais, o jo paties kalendoriais.

Visus kalendorius valstiečiai išpildavo. Leidėjas didino jų tiražą ir 1859 m. sutiko mokėti Ivinskiui pinigais. Reikalai ėjo geryn, didėjo kalendoriaus pus-lapių skaičius, tekstas buvo pa-renkamas įvairiais ir įdomes-nis. Greta rašinių ūkio ir svei-katos klausimais, buvo dedami grožinės literatūros ir tautos-ka kūriniai. Kalendorių su-žlugdė spaudos uždraudimas.

Laiškas Naujienoms

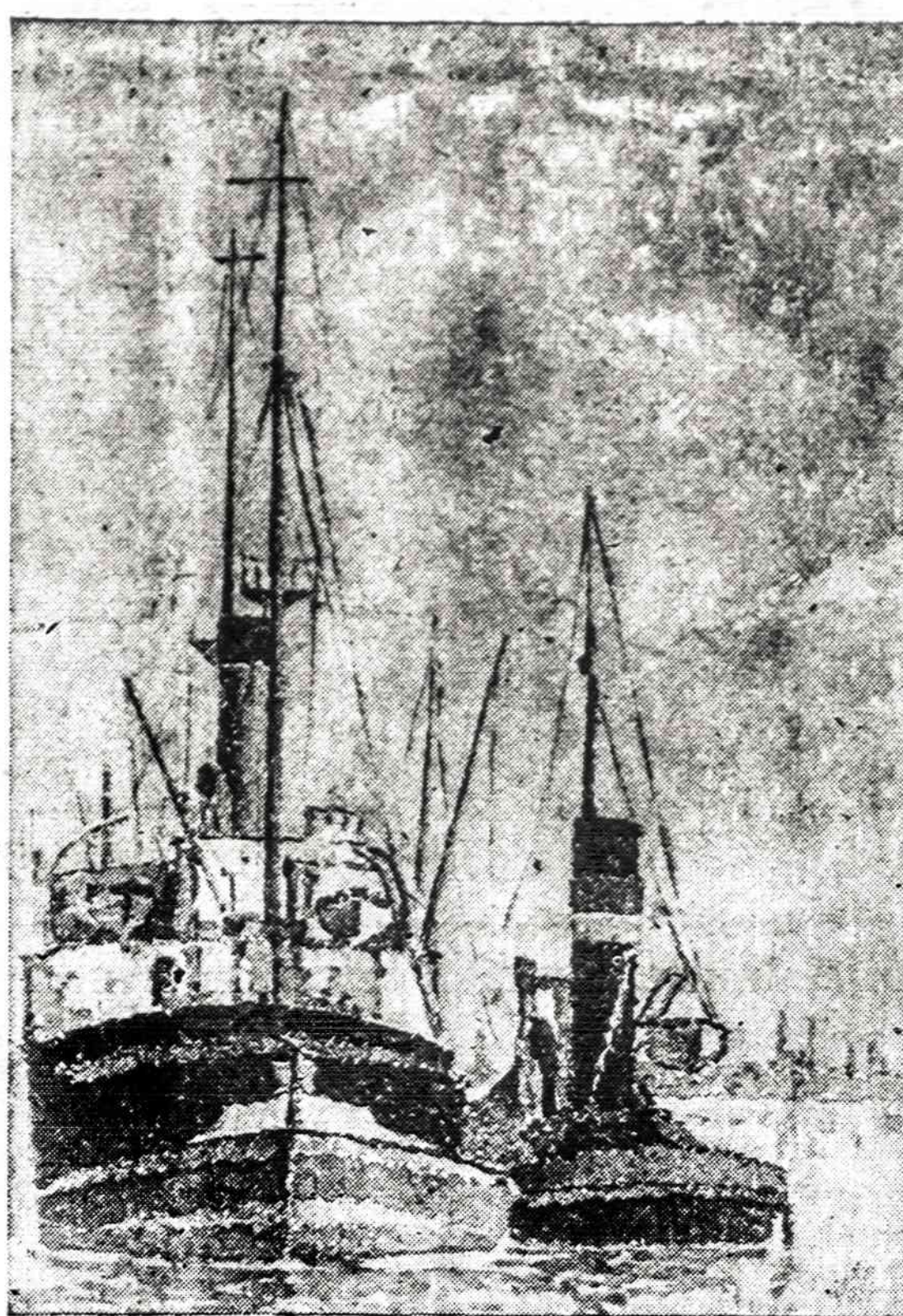
Paulina Yelich, iš Los Ange-les, Calif., rašo:

"Sirdingai dėkoju visiems už man pareikštą užuojautą, mirus mano vyrui Radisar Yelich. Ypatinę padėką skiriu p. M. Kairiėnui-Roberts ir p. režisie-riui J. Kaributui už dalyvavimą laidotuviuose.
Dienraščio paramai skiriu \$60, linkėdama sėkmės".

BUV. LIETUVOS POLICIJOS TARNAUTOJŲ KRIVULĖS KLUBO VALDYBOS KVIETIMAS

Jūs esate kviečiami į pamal-las, kurios įvyks 1983 m. spalio mėnesio 2 dieną 10:30 val. Šven-tos Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, 6820 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill., Angelų Sargų šventėje, už žuvisius ir mirusius policijos tar-nautojus.

Tuojuo po pamaldų, Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave., šaukiamas metinis Krivulės na-rių susirinkimas, kuriame Klu-

Klaipėdos uostas 1931 metais

(J. Laurinavičiaus drožinys)

bo Valdyba ir Revizijos Komisi-ja padarys pranešimą. Po to bus Klubo Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimai bei daug ki-tų liečiančių Krivulės veiklą nu-tarimų.

Valdyba nuoširdžiai kviečia visus Krivulės narius su šeimo-mis bei pažįstamais skaitlingai dalyvauti.

Krivulės Klubo Valdyba

SAUDI ARABIJOS PRINCAS ĮTİKINO SIRIJĄ

WASHINGTON, D.C.—Sau-li Arabijos princas Bandar ibn Sultan, Aziz parodė savo diplo-matinis gabumus, įtikinęs Si-rijos prezidentą, kad paskelbtų paliaubas Libane.

Pirma negu įtikino presiden-tą, jis įtikino Sirijos užsienio reikalų ministrį. Jis nujautė, kad užsienio reikalų ministris

gali paveikti prezidentą. Princas Bandar ibn Sultan turėjo 8 kartus skristi į Siriją. Kelis kartus pasimatė su Ame-rikos diplomatais, o kai-viskas buvo aptarta, tai pasimatė ir su Libano prezidentu Gemajel.

Dabar princui labiausiai rūpi rasti būdą įtikinti Siriją atšaukti savo karių iš Libano. Izrae-lio jėgos paties išvažiuos.

—Jaunesni Kinijos kariuome-nės vadai labai patenkinti sek-retoriaus Weinbergerio pasiūly-mu duoti elektroninius ginklus Kinijos kariams.

—Antradienį aukso uncija kainavo \$414.

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolate or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder".

Read label and follow directions. © Ex-Lax, Inc., 1982

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydy-tojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Guseno — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoračio jaunias dienas ir susirūpinimą \$3.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, tik \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pri-dedant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Home, Land — Parduoti Real Estate FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

5529 So. Kedzie Ave. — 778-2235

KAM MOKĖTI NUOMĄ?
GERIAU SKOLA.

Pajamų bungalow — 1½ aukšto mū-rinis, 3 butai: 1 su 2 mieg. Garžas. Marquette Parko centre. Nebrangus.

2 aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kambariai, 3 mieg. Antrasis aukštas padalintas į du butus. Batų siuvėjų dirbtuvė rūsyje. Geros pajamos. Lithuanian Plaza Court (69th St.) ir Washtenaw.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

REPAIRS — IN GENERAL
Ivairūs Taisyimai

TAISO ORO VESINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS BEI KROSNIS.
Herman Dečkys
Tel. 585-6624

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikaltu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠUL-ciaus, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" kleista knyga su legaliskomis ormomis.

Knyga su formomis gauna na Naujienų administracijoje.

"LIUCIJA"

Ave., Chicago, IL 60629.
Miko šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsa-kymai, 184 psl. Kaina \$5.
Gaukama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell

• Apskaiciuojama, kad 100 bi-lijonų cometų skrenda apie sau-lę.

• Aukščiausia oro tempera-tūra buvo užregistruota 136° Az-ziaia, Libija.

B
Be sure to drown all fires.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turju Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, sąžiningai ir sąžiningai. KLAUDIUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmėšui automobiliui Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4646 So. Ashland Ave.
Tel. 523-8775

Dengiamie ir taisome visų rū-šių stogus. Už darbą garan-tuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA
6557 S. Tolman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Leidrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisyimas
2646 West 69th Street
Tel. REPUBLIC 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

M. ŠIMKUS

Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7430
Taip pat daromi vertimai, giminių iškviėjimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance

Good service/Good price
F. Zapolski, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Illinois

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Seštadienis: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 6 val. popiet.
Seštadienis pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

— Naujienos, Chicago, 8, III. Wednesday, September 28, 1983

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJOS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.
Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608